

Vuoden 2026 talousarvio ja taloussuunnitelma 2027-2028

Kunnanhallitus 24.11.2025 § 278

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin taloudet, vastuut ja velvoitteet.

Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio ja -suunnitelma on laaadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainoinen tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamisesta seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha- ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota.

Valtuusto vahvisti 10.11.2025 kokouksessaan tuloveroprosentiksi 8,1 ja yleiseksi kiinteistöveroprosentiksi 1,10, vakituisen asuinrakennuksen kiinteistöveroprosentiksi 0,50, muiden asuinrakennusten kiinteistöveroprosentiksi 1,15, voimalaitosten kiinteistöveroprosentiksi 3,10 ja eduskunnan päätöksen mukaisesti yleisestä kiinteistöveroprosentista eriytetyn maapohjan kiinteistöveroksi 1,30.

Talousarviovuonna on palkoissa varauduttu 3 %:n sekä palveluissa ja tarvikkeissa 1,5 %:n korotuksiin.

Kuntastrategia hyväksytään vuoden 2026 alkupuolella.

Talousarviovuonna jatketaan kuntastrategian mukaista panostamista kuntamarkkinointiin 120 000 euron määrärahalla. Markkinoinnissa keskitytään näkyvyyden kasvattamiseen ja asukashankintaa tukevaan markkinointiin sekä matkailun aluemarkkinointiin.

Varhaiskasvatusta järjestetään Hillankukassa, Kanervikossa, Kerkässä ja Kuhan koululla. Yhtenäiskoulu ja Kuhan kyläkoulu tekevät tiivistä yhteistyötä. Lukion vetovoimaa oppilaitoksena jatkokehitetään paikallisesti ja valtakunnallisesti luontoyrittäjyyteen erikoistumisen kautta. Toimintakulttuuria yksiköiden kesken vahvistetaan ja yhtenäistetään loukkaamattomien toiminnallisen arvojen mukaisesti.

Talousarvion investointiosaan on suunniteltu seuraavia investointeja vuodelle 2026: maa-alueiden ostot 100 000 euroa, Peuran-, Poron- ja Vasantien päällystys 185 000 euroa, Simontaipaleen vesiverkoston vedenottamon rakentaminen 150 000 euroa, yläkoulu-lukion pihan toteutus 100 000 euroa, Kanervikon päiväkodin tilamuutokset 50 000 euroa ja uuden päiväkotiryhmän kalusteet 20 000 euroa.

Elinkeino-ohjelma päivitetään ja yritysten elinvoimaisuutta edistetään elinkeino-ohjelmassa asetettujen tavoitteiden mukaisesti.

Henkilöstön osaamista ja jaksamista tuetaan suunnitelmallisella henkilöstökoulutuksella, läsnäolevalla johtamisella sekä laajalla työterveys sopimuksella ja ePassiedulla.

Talousarvioluonnoksesta on pyydetty lausunnot seuraavilta tahoilta: Ranuan Yrittäjät ry, MTK Ranua, Ranuan matkailuyhdistys, Ranua Finland -yhteismarkkinointi, vanhus- ja vammaisneuvosto sekä nuorisovaltuusto. Kunnan yhteistyöryhmä käsitteli talousarvioluonnosta 18.11.2025.

Kokouksessa kuullaan kunnanjohtajan yleisesittely ja osastopäälliköiden esittelyt hallintokunnittain.

Liitteenä esitys vuoden 2026 talousarvioksi ja vuosien 2027-2028 taloussuunnitelmaksi.

Päätösehdotus

Kunnanhallitus esittää valtuustolle, että se hyväksyy vuoden 2026 talousarvion ja vuosien 2027-2028 taloussuunnitelman.

Lisäksi kunnanhallitus valtuuttaa hallinto-osaston tekemään teknisluonteisia korjauksia talousarviokirjaan.

Päätös

Kunnanhallitus hyväksyy vuoden 2026 talousarvion ja vuosien 2027-2028 taloussuunnitelman päätösehdotuksen mukaisesti seuraavilla muutoksilla:

Kunnanhallitus
Yleishallinto

Sirkka Illikaisen ehdotuksesta kunnanhallitus päätti yksimielisesti, että osallistavaan budjetointiin varataan 10 000 euron määräraha.

Mikko Sarajärvi esitti Tuomas Väärälän kannattamana, että kuntamarkkinointiin varataan 40 000 euroa.

Julistettuaan keskustelun päättyneeksi, puheenjohtaja totesi, että keskustelun kuluessa on tehty poikkeava kannatettu ehdotus, joten asiasta on äänestettävä. Äänestystavaksi hyväksyttiin nimenhuutoäänestys. Puheenjohtaja ehdotti, että ne kunnanhallituksen jäsenet, jotka kannattavat päätösehdotusta äänestävät JAA ja ne, jotka kannattavat Mikko Sarajärven esitystä, äänestävät EI. Äänestysjärjestys hyväksyttiin. Suoritettuna nimenhuutoäänestyksessä annettiin yhteensä viisi JAA ääntä (Mirva Salmela, Antti-Pekka Aikkila, Sirkka Illikainen, Jaakko Kouva ja Terhi Salmela) ja kaksi EI ääntä (Mikko Sarajärvi ja Tuomas Väärälä).

Puheenjohtaja totesi kunnanhallituksen hyväksyneen päätösehdotuksen.

Mikko Sarajärvi esitti Tuomas Väärälän kannattamana, että matkailu- ja aluemarkkinointiin varataan 50 000 euroa.

Julistettuaan keskustelun päättyneeksi, puheenjohtaja totesi, että keskustelun kuluessa on tehty poikkeava kannatettu ehdotus, joten asiasta on äänestettävä. Äänestystavaksi hyväksyttiin nimenhuutoäänestys. Puheenjohtaja ehdotti, että ne kunnanhallituksen jäsenet, jotka kannattavat päätösehdotusta äänestävät JAA ja ne, jotka kannattavat Mikko Sarajärven esitystä, äänestävät EI. Äänestysjärjestys hyväksyttiin. Suoritettuna nimenhuutoäänestyksessä annettiin yhteensä viisi JAA ääntä (Mirva Salmela, Antti-Pekka Aikkila, Sirkka Illikainen, Jaakko Kouva ja Terhi Salmela) ja kaksi EI ääntä (Mikko Sarajärvi ja Tuomas Väärälä).

Puheenjohtaja totesi kunnanhallituksen hyväksyneen päätösehdotuksen.

Mikko Sarajärvi esitti Tuomas Väärälän kannattamana, että "Kuntamarkkinoinnin pääpaino on tiedottamisen näkyvyyden kasvattamisessa."

Julistettuaan keskustelun päättyneeksi, puheenjohtaja totesi, että keskustelun kuluessa on tehty poikkeava kannatettu ehdotus, joten asiasta on äänestettävä. Äänestystavaksi hyväksyttiin nimenhuutoäänestys. Puheenjohtaja ehdotti, että ne kunnanhallituksen jäsenet, jotka kannattavat päätösehdotusta äänestävät JAA ja ne, jotka kannattavat Mikko Sarajärven esitystä, äänestävät EI. Äänestysjärjestys hyväksyttiin. Suoritettuna nimenhuutoäänestyksessä annettiin yhteensä viisi JAA ääntä (Mirva Salmela, Antti-Pekka Aikkila, Sirkka Illikainen, Jaakko Kouva ja Terhi Salmela) ja kaksi EI ääntä (Mikko Sarajärvi ja Tuomas Väärälä).

Puheenjohtaja totesi kunnanhallituksen hyväksyneen päätösehdotuksen.

Mikko Sarajärvi esitti Tuomas Väärälän kannattamana, että järjestö-, kylätoiminta-, kylätalo- ym. avustuksiin varataan 30 000 euroa.

Julistettuaan keskustelun päättyneeksi, puheenjohtaja totesi, että keskustelun kuluessa on tehty poikkeava kannatettu ehdotus, joten asiasta on äänestettävä. Äänestystavaksi hyväksyttiin nimenhuutoäänestys. Puheenjohtaja ehdotti, että ne kunnanhallituksen jäsenet, jotka kannattavat päätösehdotusta äänestävät JAA ja ne, jotka kannattavat Mikko Sarajärven esitystä, äänestävät EI. Äänestysjärjestys hyväksyttiin.

Suoritetussa nimenhuutoäänestyksessä annettiin yhteensä viisi JAA ääntä (Mirva Salmela, Antti-Pekka Aikkila, Sirkka Illikainen, Jaakko Kouva ja Terhi Salmela) ja kaksi EI ääntä (Mikko Sarajärvi ja Tuomas Väärälä).

Puheenjohtaja totesi kunnanhallituksen hyväksyneen päätösehdotuksen.

Mikko Sarajärvi esitti Tuomas Väärälän kannattamana, että maininta "vihreään siirtymään" jätetään pois.

Julistettuaan keskustelun päättyneeksi, puheenjohtaja totesi, että keskustelun kuluessa on tehty poikkeava kannatettu ehdotus, joten asiasta on äänestettävä. Äänestystavaksi hyväksyttiin nimenhuutoäänestys. Puheenjohtaja ehdotti, että ne kunnanhallituksen jäsenet, jotka kannattavat päätösehdotusta äänestävät JAA ja ne, jotka kannattavat Mikko Sarajärven esitystä, äänestävät EI. Äänestysjärjestys hyväksyttiin.

Suoritetussa nimenhuutoäänestyksessä annettiin yhteensä viisi JAA ääntä (Mirva Salmela, Antti-Pekka Aikkila, Sirkka Illikainen, Jaakko Kouva ja Terhi Salmela) ja kaksi EI ääntä (Mikko Sarajärvi ja Tuomas Väärälä).

Puheenjohtaja totesi kunnanhallituksen hyväksyneen päätösehdotuksen.

Kunnanhallitus
Maankäytön suunnittelu

Mikko Sarajärvi esitti Tuomas Väärälän kannattamana seuraavat muutokset :

Ranuan kunta kaavoittaa aktiivisesti ja suunnitelmallisesti. Kaavoituksen tarkoituksena on tukea alueen todellisten tarpeiden mukaista kehitystä. Kaavoituksella huomioidaan paikalliset asukkaat ja perinteiset elinkeinot.

Poistetaan: Tuulivoimakaavojen eri vaiheita viedään viranomaistyönä eteenpäin hankekohtaisen aikataulun mukaisesti. Poistetaan: Kunta seuraa aktiivisesti suurhankkeiden kaavoitustarpeita.

Muutos/lisätään vapaa-ajan asukkaille ja poistetaan sijoittajille: Kaavoituksen avulla Ranuan kunta tarjoaa yrityksille, asukkaille ja vapaa-ajan asukkaille sijoittajille houkuttelevan ja kasvuhakuisen toimintaympäristön.

Lisäys: Ranuanjärven kaavoituksessa tulee kuulla ja huomioida maanomistajien mielipiteet ja heidän etunsa.

Julistettuaan keskustelun päättyneeksi, puheenjohtaja totesi, että keskustelun kuluessa on tehty poikkeava kannatettu ehdotus, joten asiasta on äänestettävä. Äänestystavaksi hyväksyttiin nimenhuutoäänestys. Puheenjohtaja ehdotti, että ne kunnanhallituksen jäsenet, jotka kannattavat päätösehdotusta äänestävät JAA ja ne, jotka kannattavat Mikko Sarajärven esitystä, äänestävät EI. Äänestysjärjestys hyväksyttiin.

Suoritetussa nimenhuutoäänestyksessä annettiin yhteensä viisi JAA ääntä (Mirva Salmela, Antti-Pekka Aikkila, Sirkka Illikainen, Jaakko Kouva ja Terhi Salmela) ja kaksi EI ääntä (Mikko Sarajärvi ja Tuomas Väärälä).

Puheenjohtaja totesi kunnanhallituksen hyväksyneen päätösehdotuksen.

Investointiosa

Mikko Sarajärvi esitti Tuomas Väärälän kannattamana, että varataan 20 000 € määräraha pienten vesistöjen veneenlaskupaikkojen rakentamiseen.

Julistettuaan keskustelun päättyneeksi, puheenjohtaja totesi, että keskustelun kuluessa on tehty poikkeava kannatettu ehdotus, joten asiasta on äänestettävä. Äänestystavaksi hyväksyttiin nimenhuutoäänestys. Puheenjohtaja ehdotti, että ne kunnanhallituksen jäsenet, jotka kannattavat päätösehdotusta äänestävät JAA ja ne, jotka kannattavat Mikko Sarajärven esitystä, äänestävät EI. Äänestysjärjestys hyväksyttiin.

Suoritetussa nimenhuutoäänestyksessä annettiin yhteensä neljä JAA ääntä (Mirva Salmela, Antti-Pekka Aikkila, Sirkka Illikainen ja Terhi Salmela) ja kolme EI ääntä (Jaakko Kouva, Mikko Sarajärvi ja Tuomas Väärälä).

Puheenjohtaja totesi kunnanhallituksen hyväksyneen päätösehdotuksen.

Omistajapoliittiset linjaukset sekä kuntakonserniin kuuluville tytäryhteisöille asetettavat tavoitteet

Tavoitteet tytäryhteisöittäin

Ranuan Infra Oy

Mikko Sarajärven ehdotuksesta kunnanhallitus päätti yksimielisesti lisätä tekstin: "Ranuan Infra Oy suunnittelee talousarviovuodelle 2026 sähkökattilan ja kaukolämpöakun investointia. Investoinnin kokonaisarvo on noin 1,5 miljoonaa euroa".

Kunnanhallitus valtuutti hallinto-osaston tekemään teknisluonteisia korjauksia talousarviokirjaan.

Merkitään, että Risto Niemelä poistui esteellisenä kokouksesta Ranuan Vuokra-asunnot Oy käsittelyn ajaksi klo 15.48-15.51 (Hallintolaki 28.1 kohta 5)

Merkitään, että Ulla Ilvesluoto poistui esteellisenä kokouksesta matkailu- ja markkinointiin liittyvän asian käsittelyn ajaksi klo 14.52-15.02 (Hallintolaki 28.1 § kohta 5)

Merkitään, että Mikko Sarajärvi poistui esteellisenä Luiminkajoki ry:n asiaan kokouksesta klo 15.53-16.01.
(Hallintolaki 28.1 § kohta 5)

Merkitään, että Petri Ilvesluoto poistui kokouksesta klo 15.32.

Merkitään, että Risto Niemelä poistui kokouksesta klo 16.02.

Merkitään, että kokouksessa pidettiin tauot klo 14.34-14.41 ja 16.02-16.08.

Lisätietoja asiasta antaa.
kunnanjohtaja Tuomas Aikkila
puh. 040 539 4293, etunimi.sukunimi@ranua.fi

Valtuusto 15.12.2025
1849/02.02.00/2022

Päätös